

NAPLO

Előfizetési ár:

Egész évre 5 kdt. | Egyes szám ára 4 fill.

Folyóiratokhoz 6 kdt.

Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:

DERÉKY ANTAL

Igazgató:

ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelszóval van megengedve

Lelketlen háziurak • Szekrény titka Halottrabló hentesné

Budapest gyomra.

Budapestben a nép mindinkább szegényedik... És ahol a nép szegényedik, ott a haladás lehetetlen, mert fennakad. A műveltség lángja elhalványodik, az erkölcsök durvulnak és süllőednek. Ezért volna elsőrendű társadalmi és állami feladat, a szegénység megszüntetése vagy kiküszöbölése. Ezért kellene minden elképzelhető fejtárgyval küzdeni minden és mindenki ellen, aki a szegénység fokozására szegődik és szövetkezik.

Egyre öre azonban nagyon kicsinyes és alig számbavehető, eredménytelen kísérleteket és törekvéseket látunk, melyek az intézményeket pusztító szegénység ellen felvonnák a harcot, sőt annak a nyomát is alig látjuk, hogy az illetékes és hivatott körök és hatóságok, a mesterségesen előidézett drágaságot, hathatósan ellensúlyozzák.

Es ha már magunkra vagyunk hagyatva, magunknak kell a nagy harcot végigküzdeni, hogy idő előtt el ne pusztuljon a család és a családalkotta magyar nemzet.

Elsőben tehát az a kérdés, hogy: mi a drága? Minden. A lakás, az élelmiszerek, a ruházat, az élet, sőt ma holnap már tán a levegőhöz is csak drágán juthatunk. Mert drága az, ami nekem — mint egyénnek, mint családtartónak drága, aminek az árát csak véres verítékekkel, nehezen bírom megfizetni a jövedelmemből. Szóval: minden drága, a mit felelnem kell a nyomoruságos keresetemből. Ezzel így van minden ember, aki nem örökölt nagy vagyont, akinek böcsjénél nem állott őrt a szerencse istenasszonya; aki nem főúrbtorkos, háztuladonos, aki a keze és agya munkájából tengeti életét.

A drágaság megszüntetésének legelső és alapfeltétele az, hogy nem vásárolunk, csak olyan dolgokat, amelyekre feltétlenül szükségünk van, helyesebben, lemondunk sok minden felesleges dologról és lemondásra kényszerítjük a hozzánk tartozókat is, a lehető legmesszebbmenő határig. Többet kell tenni a takarékoságnál, egyenesen fukarkodnunk kell, mert ezt a józan ész, az életbölcesség úgy parancsolja, hogy szigorú határt szabjunk költségezésünknek. Ez az egyénnek önmaga és családja iránt tartozó legelső köte-

lessége, mely nem kényelmes és keves, hanem a legtöbb esetben nagyon keserves.

A drágaság ellen egyik legjobb fejtárgyunk: a saját munkánk. A férfi éppen úgy, mint az asszonyé. Hogy a jövedelem több legyen, fokozni kell a munkánkat és apasztani kell a kiadásokat és hogy még se hiányozzék a háztartásból minden, ami szükséges, sok apróságot, házi munkát magunknak kell elvégeznünk. A nyomasztó drágaság kell, hogy meghozza azt a kort, mikor a házi-szerszámok ismét olyan nélkülözhetlené válnak, mint azelőtt voltak.

Azután, hogy elmékedésünket fölvtassuk, drága az, aminek az ára sokkal nagyobb, mint amennyi az érték. A főváros, Budapest élménye kizárólag ebből a szempontból drága.

Élelmiszereink táplálóereje és az érte kiadott árak között nincs semmi arány. Az alig tápláló élelmiszerek ára is halálra magasra hárzott.

Ezeket az állapotokat is magunknak kell segíteni. Jól meg kell válogatni az élelmiszereket és nem szabad csak azt kedvelni, nagyváltani és fogyasztani, ami drága. Nagy hibája, mondhatnánk bűne az a fővárosi munkásnépnek, hogy az egész héten, a farszót, veri ékes munkát csaknem éhezve, hideg étel neműeken rögödvá tölí el, hogy azután vasárnap 4—5 táll ételt rakhasson az asztalára és amint mondják: »legalább egyszer egy héten jóllakhasson.« Mert abból a felesleges ételből, mely vasárnap az asztalra kerül, helyes beosztással az egész hét minden napjára jutna valamicske, ki azt, ha a hetibérelt szombaton este egyenesen hazamenne és nem terne be a korcsmába, ahonnan gyakran üres erzenyvel, de tele fejjel, csak vasárnap reggel verődik haza.

Azután a népelemezéséből Magyarországban most már sok olyan táplálék szorult ki, melyet más országokban hasznosan és óatosan használnak fel és merjük mondani, hogy nálunk a hus is csak azért válhatott olyan megrágóvá, mert az emberek többnyire csak tisztán hussal akarnak táplálkozni. Viszont sok egészen közönséges élelmiszer lépett elő nálunk fényűzési czikké, tehát drágább lett az ára is; pedig ha meghagytuk volna közönséges, mindennapi ételnek, akkor nagyban termelhető és a nagyobb forgalom mindjárt alább szállítaná az árát is.

Hogy csak egyet mondunk: ilyen a sajt és a túró is. Budapestben talán minden ember szereti a túrós és a sajtos ételeket, de hogy a túró és a sajt ma ában véve is kitűnő tápláló eledel, azt nem ismerjük el, mert a szomszédról restelkedni kellene, ha csak kenyeret és túrót ennének vacsorára.

Az igények lezárítása, a fénytűzés megszüntetése lenne tehát a drágaság megszüntetésének alapfeltétele; nem okvetlenül szükséges, hogy gyermekekkel és az egész perepünkkel ott terpeszkedjünk órákig a kávéházakban, hanem kérésztse el a gondos család anyját otthon a kávéfőző, ahol egy kávéházi kávé árából jollakhatik az egész család is.

A gyomrunkban — a jó Istenen kívül, senk se nézhet, de a jelleműnk, az adósságunkat nagyon sokan ellenőrzik...

A szekrény titka.

Sok szóbeszéd esik most a Ferencvárosban egy titokzatos szekrényről, amelynek szerencsés tulajdonosa Mihalka Pál cipész-mester. Mihalka néhány nappal ezelőtt, szegénységbe tartó ember volt még, aki elkeseredett harcot vívott a szegénységgel s ma már egy szerencsés véletlen folytán néhány darab ropogós ezres bankó szerencsés tulajdonosa.

Mihalka Pál öt évvel ezelőtt került feleségével és egy három esztendő kis leánykájával a fővárosba. Trencsénmegyéből szakadtak ide s a Viola-utca 23. számú házában béreltek ágyakat egy gépgyári munkás családnál, mert annyi pénzük nem volt, hogy éves, vagy hónapos lakásra tellett volna.

„Sitzet” — egy háromlábú széket és munkaasztalt egy közeli cipész-mesternél bérelt hetszámra. Nagybárá munkás embereknek dolgozott, olcsó anyagból, olcsó pénzért. A „Kundschaftokat” ágyadó gazdája szerette, akinek ezért hálából, néha kijutott egy-egy fejletés, vagy pedig féltalpalás a János gyerekeknek. Tavaly márciusban szomorú hírt hozott a táviró Kisúczajhelyről. Váratlanul Mihalka Pál édes apja, egy még erőteljes derék, nyugalmazott botos ispán, aki valamikor egy

trencsényi bérlőnek volt a totum faktuma. Az öreg Mihalka Gergely szerényen élt. Azt mondják szegényes konyhát vitt. Vendéget nem igen látott asztalánál. Az asszony teendőit egy vén leányzó látta el a háznál.

Mihalka Pál összekuporgatott néhány garasból hazautazott édesapja temetésére. A hagyatékot egy szoba butor és egy szerény konyhafelszerelés képezte. Mint édesapjának egyedüli örököse, tulajdonába vette Mihalka Pál a hagyatékot és azt felszállította Budapestre. Néhány forint is akadt az öreg Mihalka halála után a ládájaiba. Ebből éves lakást bérelt Mihalka Pál, amelyet a hagyaték butorral rendezett be. Egy fölösleges ágy is maradt, amelyet most már ő adott ki albérletbe. De jutott hely a lakásba cipész-műhelynek is, nem kellett többé „sitzet” járnia. Szóval Mihalka Pál sorsa egy parányival jobbra fordult.

A múlt negyedben Mihalka Pál szomorúan tapasztalta, hogy nem jó dolog főbérlőnek lenni. Stájerolták, amit nem bírt elviselni. Olcsóbb lakást bérelt s november hó elsejével költözött be új lakásába, amelyet Kispesztén bérelt. A hurcolkodás alkalmával, egy kis kellemetlenség után, váratlan meglepetés érte Mihalka urat. Délfelé állott meg az oldalatlan stráfocsai az új porta előtt. A szállító fuvaros ügytelensége folytán az egyik szekrény leesett a kocsirol s darabokra zúzódt. Mihalka Pál tajtékzott a düh-től. Egy kedves butordarabbal kevesebb lett. Szomorúan nyalábolta a roncsokat, amikor a szilánkok között egy barna könyvecskére bukkant, amelyet először valami munkakönyvnek nézett. Alapos megtekintés után látta csak, mily óriási szerencse érte. A könyvecske, egy a Trencsényi Takarékpénztár által kiállított betéti könyv volt, amely az öreg Mihalka több ezer koronás betétjéről szólt. Az értékes lelet egy titkos záru fiókba volt a szekrénybe elhelyezve, amelynek nyitját, a végrendelet nélkül elhalt öreg Mihalka ismerte csak. Össze kellett tehát a szekrénynek zuzódnia, hogy titkát feltárja s annak új tulajdonosát boldoggá és szerencsésé tegye. Mihalka Pál nagyon természetesen sietett útre kelni, hogy a könyvecskéhez való jogát érvényesítse. (m. l.)

A Napló Mindenütt

Erzsébet napja.

Ez a név, amely a magyar ember lelkét rezgésbe hozza, a mi boldogult emlékü királyné nevé. Kévs nemzetnek volt ily királynéja és kévs királynéja gondol oly kegyelettel egy nemzet, mint a mi királynénkra. Szeretett bennünket, pártfogónk volt mindig s bár a ma élő nemzedékből kevesen ismerték s kevesen látták, — mégis mindnyájan ismerjük és mindnyájan látjuk lelki szemünkkel. Rajongott érte mindig a magyar nemzet és emléke örökké él, valameddig csak magyar él. Ő az, aki mindig jót akart. Ő az, aki senkinek sem volt ellensége. Ő az, akit mindenki tisztelt és bocsúlt. Ő az, akit népek és nemzetek szeretete környezett. És ő ezt tudta, ő ezt érezte. Sőt az, aki pokoli gondolatnak vak eszközeként ráemelte a gyilkos tör, maga is tudta és érezte, hogy azt sújtja a halálos dőfés, akinek nem volt ellensége. Eppen azért érte őt a gyilkos kéz, hogy az eltévelyedett fölforgatók elrettentő példál rámutassanak arra, hogy a koronás fő akkor sincs védve a nép dühe ellen, ha a legjobb volt, ha jó és nemes érzésű volt is, ha mindig jót tett is!

Az a gyilkos tör még mélyebben belevészte a népek és nemzetek tudatába, hogy a mi királyné a legjobb királyné volt. Ez a gondolat, ez az érzés, nem marad el soha a magyartól.

Azért Erzsébet napja az ő napja is, és ünnepnapunk leszén mindig. Szombaton is ünnepelték országsszerre, templomokban, iskolákban és minden igaz magyar kegyelettel áldozott, korán elhunyt Nagyszasszonyunk, Erzsébet királyné szent emlékének.

Embernyuzó malmok.

A termés betakarítva, a földesurak bombára tele, a nép elvégezte kötelességét, a nép mehet — Amerikába.

Nap-nap mellett olvassuk a jelentéseket, hogy az ország áldott magyar népe mind tömegesebben indul Amerikába. A községek java, eleje felszedi mindenféle sátorját és megy a nagy óceánjáró hajókra, hogy munkájáért idegen földön kenyeret szerezzon, mert az áldott magyar föld képtelen ezt neki megadni. A fengerentuli bányák és gyárak embernyuzó taposó-malmaiban áldozzák fel véréket, vereitéküket, amiért itthon csak nyomoruság jár.

Ma már olyan kevés szó esik itthon a magyar föld e sorvasztó nyomoruságáról: a kivándorlásról, pedig ez a nagy haj még korántsem sincs elintézve, meggyógyítva. Mindig mennek, egyre mennek a jó erős, dolgos legények, csak éppen arról gondoskodtak a kövér földdek urai, hogy ne csapjanak nagy lármát az indulásukkal, csak szépen, csendesen szivárogion a jó magyar vér az idegenbe.

Majd szülnék a jó erős magyar anyák új fiukat a hitlen zselérek helyett. Majd csinálnak ők törvényt, jó néptenyésztőtörvényt, hogy legyen itthon elég paraszt, fusson is, maradjon is és amit majd learatnak, leszüretelnek a jobbágyok, azt ők küldik el drága pénzért idegen országokba s ha itthon nem marad kenyér és hus a parasztnak, hát csak hadj menjenek a tengerentuli bányákba, ott majd adnak nekik.

Igy pusztul ez a mi szegény országunk, mely ezer nyitott sebből vérzik és nincs, aki segítse, nincs aki gyámolítsa...

Riadalom a telekkönyvi hivatalban.

Humoros jelenet játszódott le szombaton délelőtt a makói járásbírószág telekkönyvi hivatalában, hol egyébként embercmlékezet óta nem történik más érdekesebb esemény, mint az, hogy fiskálisok, pénzügygyökök, leendő apósok szorgalmasan jegyzik ki a telekkönyvi betétek A-B-C lapjait, de leginkább a C lapot, mely t. i. az ingatlanokra „betáblázott” terheket tünteti fel (ez a legérdekesebb.)

Szombaton is a szokott kép volt látható a hivatalban: a hosszú asztalok körülülve, mint valami banketten és a kihelyezett ceruzák nagy gyorsasággal siklottak tova a papiroson. Az unalmas csendben egyszerre csak felugrik egyik fiskális és orrát magasra emelve, szimatolni kezd a levegőben.

— Itt valami ruha ég; nem érzik az urak ezt a kellenetlen szagot? — szóval meg ijedten, ruháját végigtapogatva, hogy nem-e ő gyuladt ki.

Az asztalok mellől egymásután ugrálnak fel a „felek” s ijedten kapkodnak sebeikhez, hátha valahol egy gyufa-skatulya gyuladt meg.

Meghallja az esetet a szomszéd szobában dolgozó telekkönyvvezető, aki türes órában tudvalevőleg füzöltőparancsnok, vagy talán brigadéros is.

Persze felülkerekedik benne a tüzőltő vér, azonnal lecsapja a tollat és rohan be a tüzet oltani. Tüzet ugyan nem tállt, de a büdösséget ő is érezte.

— Itt valami ég, — jelentette ki ő is az előbbi fiskális után szabadon.

Nosza megindul a keresés s a szag után végre megtalálják a tűz fészket. A fogason egy ártatlan — esernyő füstöl-gött s az terjesztette az égett, pörkölt szagot. Valaki — tévedésből vagy tréfából, nem lehet tudni — égő gyufát dobott az esernyőbe, mely egyébként egy fiatal ügyvéd volt.

Az ügyvéd most azon tanakodik, hogy ki ellen indítsa meg a kártérítési pert?

Halottrabló hentesné.

Megmérgezte az urát.

(Saját tudósítónktól.)

A rendőrség büntügyi osztálya most egy nagyszabású bünperben folytat vizsgálatot, amelynek még igen szenzációs részletei kerülhetnek majd nyilvánosságra. Az új szent János kórházban ugyanis nemrégiben meghalt egy ferencvárosi dugszagd hentesmester és halála után igen különös dolgok derültek ki. A hentes, aki majdnem husz éve házasságban volt, igen rossz viszonyban élt a feleségével, aki még most is csinos, bár kissé elhízott, erős asszony. Napirenden voltak a botrányok, veszekedések, sőt verekedések is. Egy szép napon elhatározták, hogy elfognak válni. Az asszony egészen megváltozott. Barátságosan, kedvesen tárgyalt az urával a válás részleteiről és feltételeiről, majd, amikor már az anyagi dolgokkal rendbe jöttek, sirva hagyta el a házat. Két hétig hirt sem hallottak a hentesboltnak az asszonyról, egy szép napon azonban beállított. Az ura volt az üzletben s asszony vásárolt valamit. Nagyon barátságos volt, egy ideig elbeszélgettek.

— Seholy sincs olyan jó hus, mint itt, — mondta az asszony és ezután gyakrabban bejárt vásárolni. Mind hosszabb ideig tartózkodott az üzletben s az urával mindig igen szépen, hizelegve beszélt. A hentesnek már-már kedve lett volna visszavenni az asszonyt, akinek távollétét a nagy háztartás igen erősen érezte. Egyik nap felkérte az asszonyt, hogy készítsen neki vacsorát, kedvenc ételéből. Az asszony bement a konyhába és főzött. Ezt gyakrabban is megtette. Sokszor hozott magával valami ennivalót és odaadta az urának, aki jóízűen elfogyasztotta azt. Egy szép napon a hentes felajánlotta az asszonynak, hogy felejtessen el mindent s jöjjön vissza, mert ő ugyanis beteges.

— Nem jövök, — felelte az asz-

szony — meg leszünk mi ketten így is.

A férfi betegeskedett. A nagy, kövér ember lesóványodott s egy nap ágyának dült s fel sem kelt többé. Az asszony néhányszor meglátogatta. Az orvosok tanácstalanul állottak a beteg ágyánál. Hastífuszt, bélfeleklyt, gyomorrákot konstataáltak és mikor az otthoni kezelés már nem mutatkozott elégségesnek, akkor bevitték az új Szent János kórházba. A beteg itt napokon át eszméletlenül feküdt, az asszony két-háromszor meglátogatta. A portást megkérte arra, hogy ha istenments meghalna a drága beteg, úgy őt rögtön értesítse. A betegség csakhamar legyőzte a hentes elgyötört, lesóványodott szervezetét és a portás egy délután kiméletesen tudomására adta a férjeért aggódni látszó asszonynak, hogy a beteg kiszenvedett.

Itt meg kell jegyezni, hogy az asszony egész idő alatt, míg a hentes a kórházban feküdt, az üzletben nem volt benn s azt azalatt a hentesnek egy rokona, az első segéd vezette.

A halálozás híre az asszony kocsiba ült, felkereste a halottat és mint annak felesége, lekasztotta nyakáról azt a kulcsot, amely az otthon levő pénzszekrényt zárta. Elvitte az aranyóráját, vastag láncát, gyűrűit és pénzét. Azután elment az üzletbe és a pénzszekrényt felnyitva, abból mindent elvitt.

Pénzt, ékszereket, értékpapirokat, takarékpénztári könyveket, mindent berakott a kizitáskájába, azután el-távozott. Intézkedett a temetés iránt, egyszerűen, olcsón temettette el a halottat, a külső, rákosi temetőben.

A rokonok azonban, akik nagy örökségre számítottak, mert mindannyian tudták, hogy a hentesmester végkielégítéssel elvált a feleségétől s így ennek semmi keresnivalója nincs, nem nyugodtak egykönnyen bele abba, hogy a gazdagnak híresztelt rokon után alig maradt valami. Kerestek, kutattak mindenfelé és megtudták, hogy az asszony milyen módon fosztotta ki a kasszát. Csakhamar megtették a feljelentést halottrablás címén az asszony ellen.

A rendőrség erőlyesen nyomoz az ügyben és most több érdekes dolog tudódott ki. Több bizonyíték merült fel arra, hogy az asszony az első segéddel együtt manipulált, már régebbi idő óta és igen alapos a gyanu, hogy a hentesmester nem természetes halállal halt meg. Azt hiszik, hogy valami lassan élő méreggel tették el, az asszony és bűntársai, utjokból a hentes. A rendőrség most kérni fogja a vizsgálóbírótól a holttest exhumálását és boncolását, hogy kiderüljön az, vajjon nem mérgezés áldozata-e s csak azután, másodsorban kerül sor a halottrablás vádjára. (id.)

IRODALOM MŰVESZET.

SZOMORU EMBEREK.

Az életben az emberek Szomoruan járnak, kelnek Mindenik arcán ott borong Valami sötét felleg.

Még az is kinek sorsa jó, Ki gondok nélkül élihet — Még az is szomorú, kinek Minden jót nyújt az élet.

Előre veti árnyékát Mindenki szörnyű sorsa — S a téli fátyol ráborul Már a tavasznapokra.

A tél, a sir, a zord halál! Előre veti árnyát, S ott látjuk napfényes égen A holló sötét szárnyát,

S míg Élet napja ránk ragyog Es sodor gyönyör árja — Lelkünk a Halal éjelét Biztos tudattal várja.

Vértesy Gyula

Vigszínház. Benne vagyunk a szezon kelős közepében és a színházak és mulatók most már egymás után adják a sikereket és bevételket ígérő erősebb újdonságokat. A Vigszínházban is szombaton került bemutatásra, a méltán népszerű Molnár Ferencnek «A testőr» című új vígjátéka, melyre a jegyeket már hetekkel ezelőtt elkapkodták. Az illustris szerző, ebben a darabjában kevés személyzettel, egyszerű eszközökkel hódította meg a közönséget, mely mindvégig a legjobb hangulatban és folytonos tapsokkal fogadta az újdonságot. A tetszésből legjobb jutott Csorosiának és Varsányi Irénnek, de azért Haraszthy Hermin, Szerényi és Vendrey is meglehetnek elégedve a sikerrel, mert a szerzővel együtt zajosan szölitottak a lámpák elé.

Lelketlen háziurak.

Van-e gyerek?

Nagyfontosságú kérdés ez Budapesten, ahol házbérnegyed előtt, hurcolkodás idején, szegényt, gazdagot egyformán ezzel a kérdéssel fogadnak lakáskeresés alkalmával:

— Van-e gyerek?

Egy szerencsétlen, szegény családjára jelent meg nálunk, aki kétségbeesetten, zokogva panaszkolta, hogy alig hurcolkodott ki a régi lakásából — ahol felmondtak neki a sok gyermek miatt — és most, alig 3 hét multán, már felmondták az új lakást is — az ártatlan gyermekek miatt.

A szerencsétlen, megzaklatott lakók, mikor kivesszik a lakásokat, olyan inkvizícion csenek át, hogy félelmükben letagadják a kisebb gyermekeket, csak hogy lakáshoz jussanak, mert a lelketlen háziurak megbízásából minden házmesternek az az utasítása, hogy elsősorban azt kérdezze meg: Van-e gyerek? És ha van gyerek, akkor — — nincs lakás!

Akadnak olyan háziurak is, akik kiadják gyermekes családnak a lakást, de megtiltják, hogy a kedves apróságok az udvaron vagy a folyosókon künn játszadozzanak, holott a gyerekek — még télen is — napsugárra, éltető levegőre van elsősorban szüksége, mint minden fűnek, fának

LÖWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sírkövek rendkívüli nagy választékban kaphatók. Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

és virágnak is. Némelyik azzal védekezik, hogy a lakóknak van szükségük a nyugalomra, de a legtöbb tulajdonos, aki természetesen a saját házában lakik, nyíltan megmondja, hogy a saját kényelmi szempontjából nem tűri meg a gyermeket.

Hát ha nem tűri, nem akarja tűrni, ne fogadjon lakót a házába; ne reflektáljon a lakók véres veritékkel megszerzett drága házbérére; mert, aki egyedül lakik, az feltétlenül ura a maga telkén, de, aki lakót vesz a házába, az megosztja pénzért a jogát másokkal és minden lakónak joga van nemcsak a dohos, nehézszagú lakáshoz, hanem a folyosóhoz és az udvarhoz is. Akit pedig a gyermek megzavar a kényelmében és idegessé tesz, az ne tartson lakókat, hanem élvezze egyedül háziurii jogait. Akkor aztán senkinek se lehet kifogása vagy szava ellene...

Mindig és mindenhol a gyermekek sérelméről írunk és prédikálunk és itt, ahol a legerélyesebb köz-elépésre volna szükség, úgy a hatóságok, mint a gyermekvédelmi intézmények részéről ölbe tett kézzel nézzük, hogy az emberek — merő kényelemszeretéből — kiüldözik hajlékaikból a gyermekeket, azt a fiatal csemétét, a legújabb generációt, melynek a jövőben a haza és a nemzet megerősítésében olyan fontos feladata volna.

Ez azt mutatja, hogy intézményeinkből, társadalmunkból hiányzik az általános szociális érzék és nincs kellően kifejlődött igazságérzetünk, hogy a gyermekeket, mint a jövődjét felfuttató elemet már zsenge, kicsi korában ellássuk azzal, amire, hogy fejlődjen, feltétlenül és elsősorban szüksége van: a levegővel és szabad mozgáshoz megkívántató térrel.

Elsősorban a hatóságoknak és ezeknek karöltve a gyermekvédelmi intézményeknek volna kötelessége nemcsak tudomást szerezni, de határozottan megtorló lépésekről és szükség esetén büntetésekről is gondoskodni.

Törvénnyel kell megvédenünk a gyermekek érdekeit, mert ez a jövődjét nemzet legelső biztosítéka. A háziurak pedig, akiknek legelőbbje szintén szegényebb sorban született, gondoljanak vissza a saját gyermekkorukra, amikor még ők is örültek a napiénekek, a levegőnek, az udvar porondjának! Aki pedig ezt elfelejtette, aki háziurii teendőit csak a stájerolásban, a lakók kintzásában és a gyermekek üldözésében látják kimerültni, azokat meg kell bolygogni, lehetetlenné tenni, hogy szüdjék meg már a fővárosban az a minden humanitást arculcsapó és minden házbérnegyednél megújuló kérdés: Van-e gyerek?...

Kisértet a hullaházban.

Egy fiatal sirásós rémes halála napok óta lázas izgatottságban tartja egy falu lakóit.

Nagy Sándor 29 éves legény mint napszámos volt alkalmazva a sirásónál. Nagy Sándornak rendes lakása nem volt s ha elvégezte a munkáját, este a hullaházban húzta meg magát valami összetakolt fekhelyen.

A múlt héten több munkája volt a legénynek. Egyik hétköznapon késő estig dolgozott a sírok környékén és egészen sötét volt már, amikor nyugodni ment a hullaházba.

Amikor belépett a félelmetes, rideg lakásba, egyszerre csak rémes nyöszörgést hall az egyik sarokból. A legény szörnyen megijedt a szuroksötétségben a szokatlan hangoktól s mint afféle babonás falusi ember, kisértetet sejtett a hullák bódéjában. Kiabálni kezdett, majd

gyufát keresett s erre valaki megszólalt a sarokból:

— Mit keresel itt, ne háborgasd a megholtakat!

Nagy Sándor az ajtó felé rohant kétségbeesésében, de nem találván azt, nekiment a boncoló-asztalnak, amitől még jobban megijedt. „A bentlevő” kísértet pedig — ugylátszik szintén megerőltet — egyre kiabált reszkető hangjával:

— Ha Istent ismersz, hagyj békében pihenni!

Erre aztán annyira kétségbeesett a szerencsétlen Nagy Sándor, hogy nagyot sikoltva, eszméletlenül terült el a földön.

A kísértet azonban hamar megszokta a borzasztó helyzetet, magához tért és gyufát gyújtott. Ekkor látta, hogy egy fiatal napszámos terült el előtte, mellette ásója. Rögtön emberek után nézett és elmondta a borzalmas esetet.

Mint vándorló pénz nélkül járt-kelt s természetesen nem talált éjjeli szállásra. Tovább akart menni egy szomszédos faluba, de a temetőnél elérte a sötét este. Nyitva találta a hullaházat, ott húzódt meg éjjelre. Álmos volt és fáradt, lefeküdt hát Nagy Sándor nyugágyára, azt hívén, hogy oda ma már amugy se jön senki s ő reggel nyugodtan tovább mehet.

Semmi rossz szándéka nem volt, ő is nagyon megijedt a jelenettől. Sokkal szerencsétlenebbül járt azonban a szegény Nagy Sándor, mert hiába élesztették az összesereglett emberek, csak nem tudták életre kelteni.

HIREK

A paprika haszna.

A magyar ember és a paprika régi jó barátságban, elválaszthatatlan jó barátságban élnek egymással. Persze nem arról a paprikáról van itt szó, a mit kárminnal, köporral, lisztrel és sok másféle idegen anyaggal hamisítanak össze-vissza, hanem arról a jó, finom, izes, zamatos magyar paprikáról, a milyent a fővárosban csak Kotányi-boltjában lehet kapni. A ki egyszer ezt a paprikát megkóstolta, az örökké ilyent kíván enni. A külföldre szakadt magyarok kilószárra vitetik ezt a piros csemegét és a Kotányi cég postacsomagjai élénken bizonyítják a magyarságnak külföldi országokban való elterjedtségét. A külföldi, aki megkóstolja, később szintén kedvet kap rá.

A magyar ember az egyszerű táplálkozáson kívül azonban más hasznát is látja a paprikának. Kétféle védelmi hasznát. Az egyik a gyomorrontás elleni védekezés. Erre azonban csak a Kotányi paprika jó, a mely nagyszerűen helyrehozza a gyomrot. A magyarnak régi kedvenc itala a „paprikás pálinka”. Ebben nincs ugyan paprika, de a jószágát, finomságát ezzel a szóval fejezi ki.

Van azután még egy védelmi haszna a paprikának. Ezt a magyar menyecskék és fiatal lányok szokták használni az eregyeik megvédelmezésére. A mikor a legény már nagyon szemtelen, a mikor már nagyon sokat „nyukál”, akkor egy kis paprika a szájába, szemébe...

Elmegy tőle a kedve. Gyerek koromban egyszer almát loptam. A csösz észrevett, én is őt, persze eliramodtam. Utánam lött. Eitalált, hogy hol, az mellékes. Azt hittem meghalok, úgy fájt, csipett, a lövés. Sóval meg paprikával volt töltve a puskája. Azóta se loptam almát. Ugye, hogy a paprika erkölcsöket is nemesít?!

Melyik a nagyobb város?

Balogh József és Balogh Kálmán cigányzenészek tegnap éjjel berugva mendégáltak haza felé a Mohácsi-ut-cában levő lakásukra. A cigányoknál

nem szokatlan ez a berugott állapot a vendégekkel együtt bizony ők is elég gyakran eláznak. Így volt most is. Egymást támogatva mentek az utcán és közben Balogh Kálmán Budapestet kezdte dicsérni.

— Szép, nagy város ez a Budapest, tán a legnagyobb a világon.

— Fenét a legnagyobb. Legnagyobb a Páris.

— Budapest...

— Páris...

— Nem...

— Igen. És így tovább. Ezen úgy összeveszték, hogy előszedték a bicskájukat és egymásnak rontottak. József került alul, a ki már több sebből vérzett. Kálmán ekkor elvette a revolverét és rátartotta a földön hengerő Józsefere.

— Melyik nagyobb?!

— Páris. — Kálmán lött. Háromszor kérdezte meg, hogy melyik nagyobb s mindannyiszor lött. A golyók szerencsére nem találtak, mindössze egy arra haladó kőműves legény kalapját horzsolta az egyik Rendőrök jöttek s bevittek mindketőt a kapitányságra. Itt csakhamar elaludtak.

Reggel, kijózanodva, persze egyik sem tudta, hogy mi történt és békésen megegyezve a városok nagysága felett, karöltve távoztak el, hónuk alatt szorongatva a vita hevében eltörtött hegedűiket.

— Uj udvari szállítók. A király a következő cégeknek az udvari szállítói címet adományozta:

Brauch Ferenc hentes (IX., Messter-utca 35.).

Fodor Pál asztalos és kárpitós (IV., Kecskeméti-utca 6.).

Vértessi Oszkár illatszerekkereskedő (IV., Kristófi-tér 8.)

Klein Jakab és Gyula illatszergyáros (VII., Dob-utca 13.)

Bauer Miksa és Leó divatárkereskedő (Zágráb)

Krayer Emil festékkereskedő (V., Váci-ut 34.)

Krausz Arnold festékkereskedő (V., Váci-ut 34.)

Özv. Törley Józsefné pezsgőgyáros (VIII., Főherceg Sándor-utca 16.)

Kissling Alfréd csillárgyáros (VI., Jász-utca 5.)

Hüttl Frigyes porcellángyáros (V., Dorottya-utca 14.)

Papek József bőráru gyártó (VIII., Rákóczi ut 15.)

Seitz Gusztáv és Jenő csokoládégyáros (VII., Peterdy-utca 8.)

Zimmer Ferenc halmagykereskedő (IV., Várház-körut 8.)

Marschal Antal kocsi gyáros (Pozsony).

Sárga János ékszerész (Kolozsvár).

Ezenkívül a király Fischer Vilmos műszerésznek az udvari műszerész,

Fredrel Dániel, a Gyukits és társa kalapgyáros cég társtulajdonosának az udvari kalapgyáros, Jungfer Ferenc, Jungfer József és Jungfer Gyula műlakatosoknak az udvari mű- és épületlakatos, Latzkó Manó ékszerésznek az udvari ékszerész,

Mosinger Amália fényképésznek az udvari fényképész, végül dr. Erős Sándor építőmesternek az udvari építőmesteri címet adományozta.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
Igmándi
keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Használatra valódi áldás gyomorbetegségek, székrekedésben szenvedőknek. — Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

Közgazdaság.

Uj bankpalota. Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár megvásárolta Szenes Edétől, a Dorottya-utca 2. számú házat, amelyben jelenleg a «Magyar király» szálloda van. A takarékpénztár lebontatja a házat és helyébe modern bankpalotát építtet. Régi bankházát pedig bérházzá alakítja át.

Az „Anker” élet- és járadék biztosító társaság Magyarországi igazgatóságához Budapest, VI., Anker-palota 1910. október havában benyújtott 858 ajánlat 6,522.307 K. biztosított összegre és kiállított 787 kötvény 5,869.763 K. összegre. Diak fejében bevett a társaság 1,663.845 K.-át. Elhalálozás folytán kifizetett 642.268 K.-át A január-októberi 10 hó alatt benyújtott 10.265 ajánlat 78,275.750 koronára és kiállított 9226 kötvény 68 millió 924.104 K.-ra. Ezen időszakban dijakért 18,876.032 K.-át vett le a társaság. Elérés és halálesetek folytán pedig kifizetett 15,180.151 koronát. A társaság vagyona 1909 december 31-én 185 millió korona, biztosítási állomány 573 millió korona. A társaság fennállása óta 379 millió koronát fizetett ki halálozások és esedékessé vált elérési biztosítások folytán.

Nyilt-tér.*)

E rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerkesztőség

Kistájgerozás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házból 8 évi pontos lakbérfizetés daczára minden ok s megkérdésem nélkül 650 koronával kistájgeroltattam. Fogmütermemet **már Baross-tér 8.** szám alá helyeztem át, hol kérem engem szükség esetén felkeresni sziveskedjék. Tisztelettel

Guttermuth János

Baross-tér 18. (a keleti pályaudvar közelében). Telefon: 159—63

Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, BUDA.

A Szent-Lukácsfürdő átmeneti évada igen élénk. Az augusztus havi vendégnevezésből felemlítjük a következőket: Louis Burge maganzó, Birmingham, Marcell Daves London, Ludwig Weber Keszkesdő, Zabuz, dr. Viktor Babes és fia orvos Bukarest, Julius Atar egyháziadós Prosznitz, Milja Lili-rach Beograd, William Clark New York, Elias Suda Lemberg, Steinberg Janosné és leánya Drezda, dr. Czeslaw Vadgorski orvos Gyibow, Ludwig Dubensky főhadnagy Eornsburg, Vitoric Wasser és neje gyaristadonos Gnova, Ciculescu Romano és leánya Bukarest, Maria Brkús belgrad, Mikó Peter idbitokos Herrádnemeli, dr. Baló János orvos riviz, Jakab Rezső kir. kirati biro Marosvásárhely, Meszáros László urad. igazgató ars, Gomory László és öccse m. r. n. Me. ötel ad és még számos külföldi és magyarországi előkelő vend. g. A téli berendezések a fozon-talan időjárásban nagy előny nyújtanak a fürdőkúra használatánál.

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda. Kristály forrásásvizet etvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

FOGAK

szájpádlás nélkül, rágsára azonnal használhatók, 4 koronától. Gyökéreltávolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi irásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készíttetnek, foghúzás teljesen erőstelemltve, tartós tömesék 3 koronától. Régi, hasznavehetetlen fogorokot és fogakat 24 óra alatt hasznavehetővé alakítok. Mersékelt árak! Resztletizetésre is. Rendelés egész nap, Vasnap és ünnepnep is.

Dr. HEGEDUS JAKAB

VII. ker. Erzsébet-körut 44. szám, földszin. Szpecialista minden fog- és szájbetegségben. Kérem a pontos címre ügyelni.

FORRAZALMI LAZ.

7 (Arzbaschew regénye.)

Liza rémülettel találgatta: Vajjon mit csinálhatnak ott azok az emberek?

Megfoghatatlan, idegenszerű és éppen azért borzalomgerjesztő volt, amit ott azok az apró ismeretlen emberek a hosszú póznákkal műveltek; honnan jön és merre megy az az iszapos sárga víz? Kik élnek ott az alámosott, barna partokon, a fenyők és fűzések mentén?

Mikor lealkonyodott, Liza könynyebbülten fellelegzett, visszament a szakaszba, ahol már a lámpa világított és hatalmas, sötét árnyak keletkeztek és leült Dóra mellé, akitől közönyös hangon kérdezte:

— Vajjon Pasa várakozik-e ránk?

— Természetesen! — válaszolta Dóra, aki már rég abba hagyta az olvasást és elhagyottnak, féltéknek és szájalomraméltónak érezte magát a kényelmetlen, nagy kocsiban, ahol a zajos hangok, a rozzant harmonika rekedt muzsikája és néhány ujonnan belépett, piszkos ember czivakodása kellemetlenül hatottak rá.

E pillanatban az ismeretlen, mozgásban, zajban és sikerben oly gazdag élet, melyre csendes otthonából sejtelmes lélekkel kivágyott, most elérhetlennek, esztelennek tűnt fel előtte. Megörült, hogy Liza bejött a folyosóról és sötét zugából fényes szemét a jól ismert, kedves és bizalmas alakon pihentette meg.

— Lizácska! — így szólította meg halkán, azután puha, meleg kezét megfogta az ő sovány, keskeny ujjával.

Liza előbb figyelmesen nézett rá, azután kitárta felé karjait és melegen magához ölelte.

Egy magasra nyult, feltűnően sovány, kézzubonyos, vörösinges munkásember lépett be hozzájuk a szomszédos szakaszról és szembe ült Lizával. Egy ideig némán szemlélte a leányokat, azután megszólalt:

— Hová méltóztatik utazni?

A szájaiból büzlő pálinkaszag nem jó ajánlólevél volt számára.

— Pétervárra, — válaszolta Liza röviden. A választófalon egy másik férfi is atkandikált, aki hegyesre pedrett bajuszával, vörös, himlőhelyes arcával katonának látszott lenni.

— Ugy? — folytatta a munkás, miközben üveges, nehéz pillantásával Liza hamvas arcát és dagadó mellét mustrálgatta, úgy hogy a leány szinte megborzadt tőle.

A katonára brutális kacagásra fakadt.

— Hallja, mit nevet maga? Mit látott? — kérdezte a munkás, akinek érdes, rekedt hangján, ide-oda támoalgó testtartásán észre lehetett venni a részegséget.

— Liza! — kiáltotta rémülten Dóra — gyere, menjünk ki innen a folyosóra.

— Mi az? Maguk nem akarnak velem mulatni? — hebegte sértődötten a munkás.

— Oh, dehogy nem! — válaszolta hirtelen, csillapítólag Liza.

— Én azt kérdezem... mert hát kíváncsi vagyok... miért utaznak éppen Pétervárra?

(Folyt. köv.)

Segédszerkesztő: Mezey László.

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Legelőkelőbb szórakozóhelyek

Ostende kávéház
Rákóczi-ut 20. sz.
Hétfőn f. hó 21-én este 9 órakor
VÖRÖS MISI klasszikus zenekarával
Nemzetközi zene estély.
Műsor a helyszínen!

Keleti kávéház

Baross-tér 14. (a keleti pályaudvarral szemben). Helyiségének megnagyobbítása és teljesen új berendezése elkészült.

Esténként
Balogh Károly
hírneves zenekara muzsikál.

? Hol találkozunk?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser 'METEOR' kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,
ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban szamittatnak.

! Budapest éjjel!

Látványossága
a GERUA kávéház
VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok.
Egész éjjel nyitva.

esténként Komáromi Bertók Jóska teljes zenekarával hangversenyez.

Paál János
ARENA NAGY VENDÉGLOJE.
VII., Aréna-ut 58. szám.

(a városligeti színházzal szemben.)
Izletes, olcsó magyar és francia konyha.
— Balatonmelléki borok — Színház után friss vacsora — Társaságok részére külön tervek.
Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

MÁTYÁS KIRÁLY KÁVÉHÁZ
Rákóczi-ut 19.

Esténként személyes vezetésével a hírneves

Sovánka Nándor
teljes zenekarával hangversenyez.

MIKSZÁTH KÁVÉHÁZ

(Baross-utca és József-körút sarok) teljesen ujonnan átalakítva.

Esténként
Veszprémi Kiss Jancsi
országos híri kiváló cigány-primás, a Józsefvárosiak kedvence, teljes zenekarával hangversenyez
Az összes külföldi és helyi lapok. Figyelmes kiszolgálás.
Teljes tisztességgel
Kanczler Gyula és Tsa. tulajdonosok.

Színház kávéház

VII. ker. Aréna-ut 56. szám. ujonnan átalakítva

Esténként székelyfővári
KUPI JÓZSI
teljes zenekarával hangversenyez.
Tisztelettel
Arvay Otto Ede kávé.

Rikkancsok keertetnek

VII., Dohány-utca 88. sz.

PAP, PAP, PAP. Gichner János
ágy, nappali, és vasbortyáros, szék, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.
GYÁR: Kertész-utca 7. és 9. sz. Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök. Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. Kétféle italok! Ceylon vacsora!
Ligeti Vilmos tulajdonos.
CEYLON kávéházban
Bajai Dankó Lajos

Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!
WILLAX KÁVÉKOCSKA
forró vízben vagy tejjel feloldva azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű fekete- vagy tejeskávét nyújt.
GARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.
WILLAX KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST. SZÉKHELY: IRODA: VI. VACZI-UT 167-169. TELEFON: 177-61.

Fogorvosi Intézet. FOGÁK

szápadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától fölfelé,
10 évi jótállással.

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak rázásra kitűnően használhatók. Könnyen megszokhatók, a beszédben semmi éle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedül speciális készítője

Schatz Jenő

technikai főnök.

Budapest, VII., V. esselényi-u. 60., I. 4. sz.

Rendelés egész napon át este 6 óráig. — Vacsoráig ünnepnapokon is. — Szakorvosi rendelés fogászati részére.
Fogtömések a legmodernebb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogmunkák. Regi rossz fogorvosi átalakítása megvárható. Vidékiek 12 óra alatt ki-elégíttetnek. Merskellet árak.

CZIMBALMOKAT

a legújabb szabadalmazott rendszer szerint legjobbat készít (részletfeszítésre is) a czimbalmokészítés elismert első szakértője

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
BUDAPEST,

Erzsébet-körút 42. szám.